

การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย*

THE DEVELOPMENT OF PROFESSION BASKETBALL COACH'S
COMPETENCY INDICATOR IN THAILAND

พานุวัฒน์ ศรีวรรณ*, ธิติพงษ์ สุขดี, จิราวัฒน์ ขจรศิลป์

Panuwat Sriwan*, Thitipong Sukdee, Jirawat Khajornsilp

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี ชลบุรี ประเทศไทย

Faculty of Education, Thailand National Sports University, Chon Buri Campus, Chonburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: panuwat132526@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย 2) เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์แบบอุปนัย ระยะที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้วยค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และระยะที่ 3 การตรวจสอบความสอดคล้องตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยกับผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอล จำนวน 145 คน โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) มี 6 ตัวบ่งชี้ ด้านทักษะ (Skills) มี 7 ตัวบ่งชี้ ด้านจริยธรรม (Ethics) มี 6 ตัวบ่งชี้ ด้านลักษณะบุคคล (Character) มี 6 ตัวบ่งชี้ และด้านแรงจูงใจ (Motivation) มี 4 ตัวบ่งชี้ และ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้, สมรรถนะ, ผู้ฝึกสอนกีฬา, กีฬาบาสเกตบอลอาชีพ

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the competencies of professional basketball coaches in Thailand, 2) To develop competency indicators for professional basketball coaches in Thailand, and 3) To examine the consistency of competency indicators for professional basketball coaches in Thailand with empirical data. This study employed a Mixed methodology design, which was divided into three parts. Part 1 the study of competencies employed in-depth interviews with five experts, selected purposively, using a semi-structured interview form and inductive analysis. Part 2 the development of competency indicators applied the Delphi technique with 17 purposively selected experts, using a rating scale instrument. Data were analyzed for consistency of expert opinions using the median and interquartile range. Part 3 the consistency of the competency indicators was then examined with 145 professional basketball coaches in Thailand, selected by simple random sampling. A rating scale questionnaire was employed, and confirmatory factor analysis (Second-order CFA) was conducted using the Maximum Likelihood (ML) method. The results revealed that: 1) The competencies of professional basketball coaches in Thailand consist of five components: Knowledge, with 6 indicators; Skills, with 7 indicators; Ethics, with 6 indicators; Character, with 6 indicators; and Motivation, with 4 indicators. 2) The confirmatory factor analysis indicated that the model was consistent and well aligned with the empirical data.

Keywords: Indicators, Competency, Sports Coaches, Professional Basketball

บทนำ

ปัจจุบันวงการกีฬาอาชีพในประเทศไทย มีการพัฒนาและการเติบโตของจำนวนผู้ชมที่เพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นอุตสาหกรรมกีฬาที่ทำรายได้ให้กับประเทศ การแข่งขันกีฬาอาชีพ ได้รับความสนใจจากประชาชนจนเกิดกระแสความนิยมกีฬาอาชีพในประเทศไทย สามารถสร้างรายได้ให้กับนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกีฬาอาชีพ พ.ศ. 2556 กำหนดไว้ว่า กีฬาอาชีพ คือ กีฬาที่แข่งขันอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานสากล และมีนักกีฬาอาชีพเข้าร่วม โดยมีรายได้จากการแข่งขันโดยการกีฬาแห่งประเทศไทยฝ่ายกีฬาอาชีพจะมีหน้าที่ดูแลและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามกฎหมายเพิ่มจากเดิม ได้แก่ การจัดแข่งขันสโมสรและสมาคมกีฬาอาชีพ การจัดแข่งขันนักกีฬาอาชีพและบุคลากรกีฬาอาชีพ การตรวจสอบมาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพ การรับเรื่องร้องทุกข์ การบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพ รวมถึงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารกีฬาอาชีพ ประเทศไทยมีจำนวนกีฬาอาชีพแล้ว ทั้งหมด 13 ชนิดกีฬา ซึ่งประกอบไปด้วยฟุตบอล แบดมินตัน ตะกร้อ วอลเลย์บอล สุนัขเกอร์ โบว์ลิ่ง แข่งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เทเบิลเทนนิส เทนนิส กอล์ฟ บาสเกตบอล และมวยไทยอาชีพ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2557) โดยกีฬาสุนัขเกอร์ถือเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง และเป็นกิจกรรมพลศึกษาที่ถือได้ว่าสำคัญอย่างยิ่งจะเห็นได้จากการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของการศึกษาทุกระดับชั้นจะให้ความสำคัญต่อกีฬานี้เป็นอย่างมาก มีการจัดการแข่งขันทั้งระหว่างประเทศและภายในประเทศ

เช่น กีฬาโอลิมปิก เอเชียนเกมส์ ซีเกมส์ กีฬาแห่งชาติ กีฬามหาวิทยาลัย กีฬาเยาวชนแห่งชาติ โดยปัจจุบันมีการแข่งขันบาสเกตบอลลีกอาชีพในประเทศไทย ภายใต้ชื่อ Basketball Thai League (BTL) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับนักกีฬาไทย โดยมีทีมชั้นนำของประเทศเข้าร่วมแข่งขันในระบบลีก เพื่อพัฒนาทักษะและศักยภาพของนักกีฬาระดับนานาชาติ (ณัชรินทร์ บัวพา และคณะ, 2563)

การที่จะพัฒนาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยนั้น ผู้ฝึกสอนหรือโค้ช (Coach) มีความสำคัญมาก เพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อตัวนักกีฬามากที่สุด และเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนานักกีฬา จึงจำเป็นที่ผู้ฝึกสอนจะต้องเป็นผู้ฝึกสอนที่มีความชำนาญในการฝึกสอนกีฬา ซึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ระบุว่า ผู้ฝึกสอนจะต้องเป็นผู้ที่มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างน้อยสามประการต่อไปนี้ คือ ความรู้ ความสามารถ หรือทักษะ และทัศนคติหรือปรัชญาในการทำงาน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) สอดคล้องกับ สนธยา สีละมัต กล่าวว่าการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาเป็นงานที่มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน ร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การพัฒนานักกีฬาให้ก้าวขึ้นไปสู่การเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเชิงกีฬา จึงมีหน้าที่หลายประการ การจะปฏิบัติหน้าที่แต่ละอย่างให้สำเร็จ ผู้ฝึกสอนต้องเป็นผู้มีความรู้หลายด้าน ดังนั้น ผู้ฝึกสอนกีฬา จึงมีความสำคัญต่อทีมและมีความจำเป็นที่ต้องการแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของผู้ฝึกสอนกีฬา อย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะที่เหมาะสมกับบริบทอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา (สนธยา สีละมัต, 2560) สอดคล้องกับ Da Cunha, L. D. et al. ได้ให้ความคิดเห็นต่อผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลลีกในประเทศบราซิลว่า ผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลทุกคนจะปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายในการแข่งขันกีฬาอาชีพ พัฒนาความรู้และความเข้าใจอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับกีฬาบาสเกตบอล โดยสมรรถนะ (Competency) เป็นตัวบ่งชี้สำคัญถึงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร (Da Cunha, L. D. et al. , 2025) ดังที่ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ ได้กล่าวไว้ว่า “บุคลากรที่มีศักยภาพ” นั้นเป็นสิ่งที่คู่แข่งจะเลียนแบบได้ยาก (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2551)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ฝึกสอนที่ดีและเป็นมาตรฐานของผู้ที่จะเป็นผู้ฝึกสอนบาสเกตบอลในอนาคต รวมถึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย
2. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยกับ

ข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ หมายเลขข้อเสนอการวิจัย EDU 038/2567 โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์เอกสารและเทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview)

การศึกษาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องทางด้านการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพของประเทศไทย จำนวน 5 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย จำนวน 1 คน เป็นคณะกรรมการจัดการแข่งขันบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย จำนวน 2 คน เป็นคณะกรรมการจากสมาคมบาสเกตบอลแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน และผู้ฝึกสอนบาสเกตบอลในระดับอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำทีมไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีการสัมภาษณ์ถึงสมรรถนะ ของผู้ฝึกสอนกีฬา ดำเนินการจดบันทึกและรวบรวมข้อมูลแยกแยะประเด็นตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความคงที่ของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามของสมรรถนะผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction)

ระยะที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) กับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องทางด้านการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพของประเทศไทย จำนวน 17 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นคณะกรรมการบริหารสมาคมบาสเกตบอลแห่งประเทศไทย จำนวน 3 คน เป็นผู้ฝึกสอนและผู้ช่วยผู้ฝึกสอนที่ส่งร่วมแข่งขันกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย จำนวน 5 คน เป็นผู้ฝึกสอนบาสเกตบอลทีมชาติไทย จำนวน 3 คน เป็นผู้ฝึกสอนบาสเกตบอลในระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และเป็นคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาบาสเกตบอลลีกอาชีพในประเทศไทย จำนวน 2 คน โดยเครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถามตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้ฝึกสอนบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับจากผู้ให้ข้อมูลในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 รอบ

รอบที่ 1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การสอบถามรอบที่ 1 นี้พัฒนาจากคำตอบของแบบสัมภาษณ์ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ซึ่งถือว่าค่าที่ได้เพียงพอและเป็นที่ยอมรับทางสถิติ

รอบที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถามเดียวกันกับแบบสอบถามรอบที่ 1 แต่เพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และเขียนเครื่องหมายแสดงตำแหน่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิผู้นั้นได้ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 1

วิเคราะห์ข้อมูลหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ข้อที่ผ่านเกณฑ์ต้องมีค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ไม่เกิน 1.50

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้สถิติ CFA (Confirm Factor Analysis) ดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องของสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลแห่งประเทศไทยที่ผ่านทะเบียนไว้กับสมาคมกีฬาบาสเกตบอลแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2568 จำนวน 145 คน โดยผู้วิจัยพิจารณาอัตราส่วนของตัวแปรต่อขนาดกลุ่มตัวอย่างตามที่ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบควรมีอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปรไม่น้อยกว่า 5: 1 งานวิจัยครั้งนี้กำหนดสัดส่วน 5: 1 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก ทั้งนี้ สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน จำนวน 29 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่า IOC ที่ได้ อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Confirmatory Factor Analysis: The second Order) โดยวิธี Maximum Likelihood (ML) สถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ค่าไค-สแควร์-สัมพัทธ์ (Chi-square/d) ดัชนี GFI (Goodness of Fit Index) ดัชนี AGFI (Adjust of Fit Index) ดัชนี NFI (Normal Fit Index) ดัชนี CFI (Comparative Fit Index) และค่า RMSEA (root Mean Square Error of Approximation) ค่า Standardized RMR (Standardized Root Mean Squared Residual) (สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย, 2546)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยสรุปได้ ดังนี้
 - 1.1 สมรรถนะด้านความรู้ สรุปได้ 6 คำหลัก และ 19 หัวข้อย่อย
 - 1.2 สมรรถนะด้านความทักษะ สรุปได้ 7 คำหลัก และ 28 หัวข้อย่อย
 - 1.3 สมรรถนะด้านจริยธรรม สรุปได้ 6 คำหลัก และ 21 หัวข้อย่อย
 - 1.4 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล สรุปได้ 6 คำหลัก และ 19 หัวข้อย่อย
 - 1.5 สมรรถนะด้านแรงจูงใจ สรุปได้ 4 คำหลัก และ 14 หัวข้อย่อย
2. การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย (Coach's Competency Indicator (CCI) ที่ผ่านเกณฑ์ ดังนี้
 - 2.1 ด้านความรู้ (Knowledge) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ ดังนี้ KL1 รูปแบบการเล่นกีฬาบาสเกตบอลที่แสดงถึงทักษะการเล่นกีฬาบาสเกตบอลขั้นสูง กลยุทธ์การเล่นเกมส์รับและเกมส์รุก เทคนิคและแทคติกการเล่นบาสเกตบอล KL2 กฎและกติกาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาบาสเกตบอลอาชีพที่แสดงถึงกฎกติกาของสหพันธ์บาสเกตบอลนานาชาติ (FIBA) ระเบียบการแข่งขันกีฬาบาสเกตบอลอาชีพ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอาชีพ กฎหมายแรงงาน KL3 หลักการวิทยาศาสตร์การกีฬาขั้นสูงที่แสดงถึงการป้องกันการบาดเจ็บและการฟื้นฟูทางการกีฬา โภชนาการ การกีฬา จิตวิทยาการกีฬา สรีรวิทยาการออกกำลังกาย ชีวกลศาสตร์ทางการกีฬา KL4 เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการกีฬาที่แสดงถึงการออกแบบรูปแบบการฝึกซ้อมและเครื่องมือการฝึกซ้อม โปรแกรมการวิเคราะห์การฝึกซ้อม

และการแข่งขัน KL5 หลักการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาที่แสดงถึงปรัชญาการเป็นผู้ฝึกสอน การเตรียมทีมการฝึกซ้อมและการแข่งขัน หลักการออกแบบโปรแกรมการฝึกซ้อมและการแข่งขัน และ KL6 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของนักกีฬาที่แสดงถึงด้านกายวิภาคและสรีรวิทยาการพัฒนาทางด้านสติปัญญาของนักกีฬา

2.2 ด้านทักษะ (Skills) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 7 ข้อ ดังนี้ SK1 ทักษะการสื่อสารที่แสดงให้เห็นถึง การใช้ภาษาและการส่งสัญญาณ ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็น รวมถึงการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจ และแรงกระตุ้นแก่นักกีฬา SK2 ทักษะการเป็นผู้ประกอบการที่แสดงถึง ทักษะการต่อรอง ทักษะการจัดการความเสี่ยง การสร้างผลกำไร ทักษะการบริหารจัดการธุรกิจ ทักษะการวิเคราะห์เปรียบเทียบทีมตนเองและคู่แข่ง ทักษะการสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์และทักษะการตัดสินใจ SK3 ทักษะการแก้ปัญหาที่แสดงถึง การจัดการกับนักกีฬาที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมระหว่างฝึกซ้อม ต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจสิ่งที่เกิดขึ้นและสามารถมองปัญหาเป็นเรื่องท้าทาย SK4 ทักษะการแสวงหาความรู้ด้านตนเอง ที่แสดงถึงต้องหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาสเกตบอลอยู่เสมอ สร้างรูปแบบและกลยุทธ์การฝึกซ้อมใหม่ ๆ อยู่เสมอและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ร่วมอาชีพอยู่เสมอ SK5 ทักษะการทำงานเป็นทีม ที่แสดงถึงการแก้ไขและตัดสินใจร่วมกัน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สร้างความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน สนับสนุนและให้กำลังใจร่วมกัน สร้างความสำเร็จของทีมและเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกซ้อม SK6 ทักษะการจัดการทีม ที่แสดงถึงการวางแผนและจัดระเบียบ การให้ข้อเสนอแนะ และการสร้างความสัมพันธ์ให้เข้มแข็ง และ SK7 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่แสดงถึงการเลือกตัวผู้เล่นที่เหมาะสม การเปลี่ยนตัวระหว่างการแข่งขันให้เหมาะสม การค้นหาและคัดเลือกผู้เล่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในทีมและทดแทนผู้เล่นที่ใกล้เกษียณในทีม

2.3 ด้านจริยธรรม (Ethics) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ ดังนี้ ET1 จรรยาบรรณผู้ฝึกสอนที่แสดงถึงความซื่อสัตย์และความโปร่งใส มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิ์และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นแบบอย่างที่ดี รักษากฎกติกาและมารยาท ET2 มีจิตเมตตาที่แสดงถึงการไม่เลือกปฏิบัติและให้โอกาสทุกคนอย่างเหมาะสมช่วยเหลือนักกีฬาเมื่อมีปัญหาส่วนตัว ET3 ความปลอดภัยของนักกีฬา ที่แสดงถึงการไม่ส่งผู้เล่นที่มีการบาดเจ็บหรือเสี่ยงต่อการบาดเจ็บลงสนาม ตรวจสอบมาตรฐานอุปกรณ์การฝึกซ้อมอยู่เสมอ มีการจัดโปรแกรมที่เหมาะสมกับนักกีฬาเพื่อไม่ให้เสี่ยงต่อการบาดเจ็บ ET4 การต่อต้านการใช้สารต้องห้าม ที่แสดงถึงการให้ความรู้เรื่องสารต้องห้ามกับนักกีฬาและไม่ใช้สารต้องห้ามทุกชนิดเพื่อให้ได้เปรียบคู่แข่ง ET5 น้ำใจนักกีฬา ที่แสดงถึงการเคารพคู่แข่ง ปฏิบัติตามกฎกติกาอย่างเคร่งครัด เคารพผู้ตัดสินรู้จักแพ้ ชนะ และถอย มีการยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และ ET6 การมีความรับผิดชอบทางวิชาชีพ ที่แสดงถึงหลักเลียงขัดแย้งทางผลประโยชน์ ผู้ฝึกสอนควรเคารพกฎหมายทุกฉบับ ยอมรับบทลงโทษเมื่อกระทำความผิด มีความสัมพันธ์กับผู้สอนรายอื่น และเคารพซึ่งกันและกัน

2.4 ด้านลักษณะบุคคล (Character) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ ดังนี้ CR1 ความเป็นผู้นำที่แสดงถึงการจัดการกับความกดดันและกล้าที่จะตัดสินใจในทุก ๆ เรื่อง CR2 ด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ที่แสดงถึงการเคารพความแตกต่าง แม้ความเห็นจะแตกต่างกัน เรียนรู้ความเห็นที่แตกต่าง หลีกเลี่ยงการขัดจังหวะ และเรียนรู้จากความผิดพลาด CR3 มีความน่าเชื่อถือ ที่แสดงถึงการแต่งกายที่เหมาะสม เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในวงการ มีความเสมอต้นเสมอปลาย ทำให้นักกีฬามีความไว้วางใจ CR4 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ที่แสดงถึงการสร้างความสุขและความพึงพอใจให้กับนักกีฬา สร้างความสัมพันธ์แบบเป็นกันเอง และสร้างบรรยากาศในการฝึกซ้อม

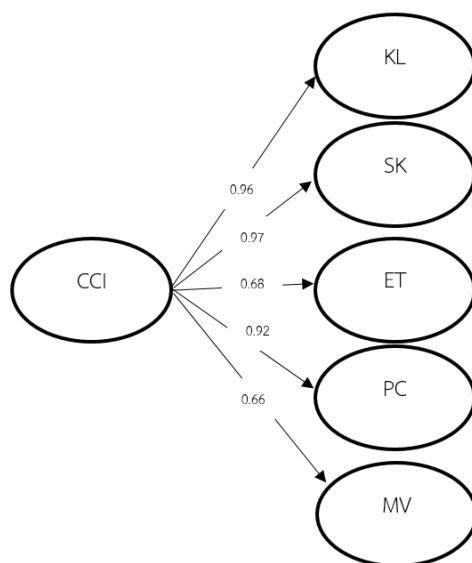
ที่สนุกสนาน CR5 ยึดมั่นในอุดมการณ์ ที่แสดงถึงมีแนวทางการปฏิบัติงาน สร้างแรงบันดาลใจ มีความเชื่อมั่น และพัฒนานักกีฬาอย่างยั่งยืน และ CR6 การรู้เท่าทันสื่อที่แสดงถึงสามารถใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกีฬาสเกตบอลที่มีข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้และสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้สามารถรักษาภาพพจน์ในการเป็นผู้ฝึกสอนสเกตบอลอาชีพในสังคมออนไลน์และรู้เท่าทันภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นในสื่อสังคมออนไลน์

2.5 ด้านแรงจูงใจ (Motivation) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้ MV1 มุ่งมั่นในความสำเร็จที่แสดงถึงมีความภูมิใจในตนเอง ได้รับการยอมรับจากสังคม มีชีวิตที่ดีขึ้นในสังคม และการตั้งเป้าหมาย MV2 มีความสุขกับการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬาสเกตบอล ที่แสดงถึงมีความรักในกีฬาสเกตบอล มีความต้องการพัฒนาตนเองและนักกีฬา มีความสุขที่ได้เห็นนักกีฬาก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ และสร้างบรรยากาศในการฝึกซ้อมที่ดี MV3 ความภูมิใจในวิชาชีพผู้ฝึกสอนกีฬาสเกตบอล ที่แสดงถึงการเห็นผู้เล่นเติบโตพัฒนาทักษะภายใต้การฝึกของตนเอง ความภูมิใจในบทบาทและหน้าที่และการเป็นส่วนหนึ่งของทีม มีความภูมิใจในการพัฒนาผู้เล่น และมีความภูมิใจในความสำเร็จของทีม และ MV4 ความมั่นคง การทำงานและชีวิต ที่แสดงถึง ค่าตอบแทน มีชื่อเสียง ทำให้มีคนจ้างงาน

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสรุปผลได้ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ ค่าดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) มีค่าเท่ากับ 0.80 และค่าสถิติของ Bartlett's test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 6096.78 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .00$) ซึ่งมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบในเกณฑ์ดี จึงได้นำไปวิเคราะห์องค์ประกอบทุกตัว

3.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองโมเดลสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย พบว่า สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 1 และตารางที่ 1 - 2

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองโมเดลสมรรถนะ
ของผู้ฝึกสอนกีฬาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬา
บาสเกตบอลอาชีพในประเทศ

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ				R ²
	b	B	SE	t	
KL	0.96	0.96	0.11	8.73**	0.93
SK	0.97	0.97	0.12	8.19**	0.94
ET	0.68	0.68	0.10	6.60**	0.47
PC	0.92	0.92	0.13	6.91**	0.85
MV	0.66	0.66	0.11	5.86**	0.43

** p < .01

จากตารางที่ 1 แสดง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมด และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยสมรรถนะที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ สมรรถนะด้านทักษะ (SK) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.97 รองลงมา คือ สมรรถนะด้านความรู้ (KL) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.96 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (PC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.92 สมรรถนะด้านจริยธรรม (ET) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.68 และสมรรถนะด้านแรงจูงใจ (MV) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.66

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความกลมกลืนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองโมเดลสมรรถนะ
ของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศ

ดัชนีความกลมกลืน	ค่าสถิติที่ได้	สรุปผล
ค่าไค - สแควร์สัมพัทธ์	0.43	สอดคล้องกลมกลืนดี
GFI	0.93	สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
AGFI	0.92	สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
NFI	0.98	สอดคล้องกลมกลืนดี
CFI	1.00	สอดคล้องกลมกลืนดี
Standardized RMR	0.05	สอดคล้องกลมกลืนดี
RMSEA	0.00	สอดคล้องกลมกลืนดี

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์มีค่าเท่ากับ 0.43 ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 163.17 ที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom) มีค่าเท่ากับ 372) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.93 รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) 0.92 ค่าดัชนีความสอดคล้องสัมพันธ์ (NFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ค่า Standardized RMR มีค่าเท่ากับ 0.05 และ ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.00 จึงสรุปว่ายอมรับสมมุติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ ได้แก่ การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวบ่งชี้สมรรถนะ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) มีตัวบ่งชี้จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านทักษะ (Skills) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 7 ข้อ 3) ด้านจริยธรรม (Ethics) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ และ 5) ด้านแรงจูงใจ (Motivation) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ข้อ องค์ประกอบด้านความรู้และทักษะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งมีความสอดคล้องกับ ปพน แสงผล และคณะ ได้ศึกษาสมรรถนะสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬาเทนนิสของลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยพบว่า ควรมีการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปพน แสงผล และคณะ, 2563) สอดคล้องกับ Alemany-Iturriaga, J. et al. งานวิจัยนี้มุ่งพัฒนารอบแนวคิดสมรรถนะของผู้ฝึกสอนบาสเกตบอลอาชีพ โดยเน้นมิติหลัก ได้แก่ แรงจูงใจ กลยุทธ์เกม เทคนิค และการพัฒนาลักษณะบุคคล ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะดังกล่าวมีความสัมพันธ์โดยตรงกับ ความเชื่อมั่นและการยอมรับของผู้เล่นต่อผู้ฝึกสอน จึงต่อยอดว่าผู้ฝึกสอนที่มีทักษะรอบด้าน และมีคุณลักษณะทางบวกสามารถยกระดับศักยภาพทีมได้อย่างแท้จริง (Alemany-Iturriaga, J. et al., 2025) สอดคล้องกับ นำโชค บัวดวง ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินสมรรถนะผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่า สมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ ด้านการสื่อสาร และการแสดงภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ฝึกสอนที่ดี (นำโชค บัวดวง, 2562) ดังที่ เคย์ ลักกาวงซ์ และคณะ ได้ศึกษา คุณลักษณะหลักของผู้ฝึกสอนฟุตบอลลีคหญิง พบว่า สมรรถนะ ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้ที่เกี่ยวข้องกับฟุตบอล (เคย์ ลักกาวงซ์ และคณะ, 2563) เป็นไปตามที่ ญัฐวุฒิ สิทธิชัย และคณะ ได้ศึกษา การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬาแบดมินตัน พบว่า มาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย มิติด้านความรู้ และมิติด้านจริยธรรม (ญัฐวุฒิ สิทธิชัย และคณะ, 2559) สอดคล้องกับ Van Meervelt, K. et al. งานวิจัยนี้เน้นการพัฒนาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามพฤติกรรมโค้ช (CBSQ) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าแบบวัดดังกล่าวสามารถประเมินพฤติกรรมโค้ช ได้อย่างเที่ยงตรงทั้งในระดับบุคคลและระหว่างบุคคล บ่งบอกว่าพฤติกรรมโค้ช มีความซับซ้อน และจำเป็นต้องวัดในหลายมิติ เช่น ทักษะ ความเป็นธรรม และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เล่น (Van Meervelt, K. et al., 2024) สอดคล้องกับ Yukhymenko-Lescroart, M. A. & Gilbert, W. D. ได้ศึกษาที่มุ่งพัฒนาและตรวจสอบ Coaching Athlete Purpose Scale (CAPS) ซึ่งเป็นมาตรวัดเป้าประสงค์ของการโค้ช โดยใช้ CFA เพื่อยืนยันความถูกต้องเชิงโครงสร้าง ผลวิจัยพบว่า โค้ชที่มีเป้าประสงค์เชิงคุณธรรมและการพัฒนาบุคคล สามารถสร้างผลเชิงบวกต่อผู้เล่นได้มากกว่า การเน้นผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว งานนี้ต่อยอดว่าจริยธรรมและแรงจูงใจภายในของโค้ชเป็นรากฐานสำคัญของสมรรถนะ (Yukhymenko-Lescroart, M. A. & Gilbert, W. D., 2021) สอดคล้องกับ Kim, S. et al. ที่ได้พัฒนามาตรวัด Athletic Justice เพื่อประเมินการรับรู้ความเป็นธรรมของผู้เล่นต่อพฤติกรรมโค้ช โดยครอบคลุมด้านความเป็นธรรมเชิงกระบวนการและเชิงปฏิสัมพันธ์ ผลการตรวจสอบเชิงสถิติยืนยันว่า ความเป็นธรรมที่โค้ชปฏิบัติต่อผู้เล่นมีผลโดยตรงต่อความพึงพอใจและแรงจูงใจของผู้เล่น จึงเป็น

การยืนยันความสำคัญของจริยธรรมและคุณธรรมในฐานะองค์ประกอบของสมรรถนะโค้ช (Kim, S. et al., 2024) สอดคล้องกับ Jung, Y. S. et al. ได้ศึกษาผลของแรงจูงใจในการเข้าร่วมกีฬาต่อแนวโน้มเป้าหมายความสำเร็จ และพฤติกรรมมุ่งสำเร็จ ในนักบาสเกตบอลหญิงมัธยม ผลการวิเคราะห์ SEM และ CFA ยืนยันว่าแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและผลสัมฤทธิ์ มีผลเชิงบวกอย่างชัดเจนต่อพฤติกรรมการแข่งขัน และโมเดลมีค่าดัชนีความพอดีที่ดี สะท้อนว่าความเข้าใจแรงจูงใจของผู้เล่นเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสมรรถนะผู้ฝึกสอนที่มีประสิทธิภาพ (Jung, Y. S. et al., 2021)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลงานวิจัย สรุปผลได้ว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ ด้านทักษะ (Skills) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 7 ข้อ ด้านจริยธรรม (Ethics) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ ด้านลักษณะบุคคล (Character) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 6 ข้อ และ ด้านแรงจูงใจ (Motivation) มีตัวบ่งชี้ จำนวน 4 ข้อ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือนำตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทยที่ได้ไปใช้จริงกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลอาชีพในประเทศไทย โดยที่ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬาชนิดอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2557). แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2557 - 2559). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- เคย์ ลักกาวซ์ และคณะ. (2563). คุณลักษณะหลักของผู้ฝึกสอนฟุตบอลลีคหญิง. วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 6(3), 10-18.
- ณัชรินทร์ บัวพา และคณะ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสโมสรของนักบาสเกตบอลในประเทศไทย. วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์, 15(2), 1-15.
- ณัฐวุฒิ สิทธิชัย และคณะ. (2559). การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬาแบดมินตัน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 12(2), 163-192.
- นำโชค บัวดวง. (2562). การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอล. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ, 19(2), 66-80.
- ปพน แสงผล และคณะ. (2563). สมรรถนะสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬาเทนนิสของลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ, 46(1), 222-232.
- สนธยา สีละมาต. (2560). หลักการฝึกสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2551). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ Competency-Based Learning. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- สุวิมล ว่องวาณิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2546). แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Alemany-Iturriaga, J. et al. (2025). Methodology and content for the design of basketball coach education programs: a systematic review. *Frontiers in Sports and Active Living*, 7, 1614186. <https://doi.org/10.3389/fspor.2025.1614186>.
- Da Cunha, L. D. et al. (2025). Learning and Development Journey of Coaches and Assistant Coaches in the Brazilian Women's Basketball League. *Retos*, 67, 705-715. <https://doi.org/10.47197/retos.v67.110021>.
- Jung, Y. S. et al. (2021). The Effects of High School Basketball Player's Sports Participation Motivation on Achievement Goal Orientation and Achievement Behaviors. *Iranian journal of public health*, 50(10), 1953-1962.
- Kim, S. et al. (2024). Athletic justice: Scale development and validation. *Heliyon*, 10(2), e24359. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e24359>.
- Van Meervelt, K. et al. (2024). Validation of the Coach Behavior in Sports Questionnaire: Towards dynamic assessments using the circumplex model for coach behavior. *Psychology of Sport and Exercise*, 74, 102691. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2024.102691>.
- Yukhymenko-Lescroart, M. A. & Gilbert, W. D. (2021). Development and Validation of the Coaching Athlete Purpose Scale (CAPS). *Psychology of Sport and Exercise*, 56, 101960. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.101960>.